

Lieta C-716/23

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2023. gada 27. novembris

Iesniedzējtiesa:

Vilniaus apygardos teismas (Lietuva)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 31. oktobris

Prasītāja un apelācijas sūdzības iesniedzēja:

“Skycop.com” UAB

Atbildētāja un atbildētāja apelācijas tiesvedībā:

Ryanair DAC

Pamatlietas priekšmets

Tāda aviopasažiera tiesības uz kompensāciju, kurš atteicies izmantot lidojumu, kas aizkavējies par vismaz piecām stundām, un tādēļ nav sasniedzis savu galamērķi.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un tiesiskais pamats

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 261/2004”), 6. panta 1. punkta iii) apakšpunkta –kopsakarā ar tās 8. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 7. pantu – interpretācija.

Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pants.

Prejudiciālie jautājumi

1) Vai Regulas Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91, 6. panta 1. punkta iii) apakšpunkts – kopsakarā ar tās 8. panta 1. punkta a) apakšpunktu – ir jāinterpretē tādējādi, ka pasažierim, kurš atteicies izmantot lidojumu, kas aizkavējies par vismaz piecām stundām, un kuram šā lidojuma izmantošana vairs nebūtu jēgpilna, ir tiesības uz šīs regulas 7. pantā paredzēto kompensāciju?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu būtu apstiprinoša, kādi nosacījumi ir jāizpilda, lai šādam pasažierim būtu tiesības uz Regulas Nr. 261/2004 7. pantā paredzēto kompensāciju, un vai šādam pasažierim ir tiesības uz kompensāciju neatkarīgi no iemesla, kura dēļ viņš atteicies izmantot lidojumu, kas aizkavējies par vismaz piecām stundām?

Piemērojamās Savienības tiesību normas un judikatūra

Regulas Nr. 261/2004 1. un 2. apsvērumi un 1., 2. un 5.–9. pants.

Komisijas paziņojums – Skaidrojošas pamatnostādnes par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos, un par Padomes Regulu (EK) Nr. 2027/97 par gaisa pārvadātāju atbildību nelaimēs gadījumos, kura grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 889/2002, 4.2. un 4.4.6. punkts.

Spriedumi, 2013. gada 26. februāris, *Folkerts* (C-11/11, EU:C:2013:106); 2014. gada 4. septembris, *Germanwings* (C-452/13, EU:C:2014:2141); 2009. gada 19. novembris, *Sturgeon* u.c. (apvienotās lietas C-402/07 un C-432/07, EU:C:2009:716) un 2012. gada 23. oktobris, *Nelson* u.c. (apvienotās lietas C-581/10 un C-629/10, EU:C:2012:657).

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Aviopasažieri A. K., A. Š., A. V., G. S., L. K., M. V., P. K., P. Š., G. Š., A. Š., T. Š., R. R., Ž. M., A. B., P. N. un U. M. bija nopirkuši biļetes lidojumam no Viļņas uz Milānu (Bergamo) 2022. gada 30. martā, ko bija paredzēts veikt aviosabiedrībai *Ryanair DAC*; minētajā lidojumā veicamais attālums (VNO-BGY) ir 1532,76 km.
- 2 Paredzētais laiks izlidošanai no Viļņas bija plkst. 19.50, un plānotais ielidošanas laiks Milānā (Bergamo) – plkst. 21.25. Izlidošana aizkavējās. Faktiski lidojums notika tikai nākamajā dienā plkst. 2.53 (t. i., 7 stundas un 3 minūtes vēlāk, nekā bija plānots), un galamērķis tika sasniegts plkst. 4.40 (t. i., 7 stundas un

15 minūtes vēlāk, nekā bija plānots). Aviosabiedrība uz ārkārtas apstākļiem nenorādīja.

- 3 Daži no 1. punktā minētajiem pasažieriem (8 personas) izmantoja aizkavējušos lidojumu un sasniedza savu galamērķi. Pārējie pasažieri (8 personas) savu galamērķi nerasniedza: daži no šiem pasažieriem pēc ilgas gaidīšanas un pēc tā, ka viņiem tika paziņots, ka viņu lidojums ir aizkavējies un ka nav zināms, vai tas vispār notiks, neieradās pie iekāpšanas vārtiem, bet daži citi pēc vairāku stundu ilgas gaidīšanas nolēma neizmantot šo lidojumu un atcēla savu reģistrāciju.
- 4 “*Skycop.com*” UAB ar ikvienu 1. punktā minēto pasažieri, kura lidojums bija aizkavējies, noslēdza cesijas līgumu; ar to šai sabiedrībai tika cedētas tiesības prasīt kompensāciju uz Regulas Nr. 261/2004 pamata.
- 5 Tiesvedībā pirmās instances tiesā “*Skycop.com*” UAB un *Ryanair DAC* noslēdza vienošanos par izlīgumu attiecībā uz kompensāciju astoņiem pasažieriem, kuri bija sasnieguši savu galamērķi.
- 6 Pirmās instances tiesa noraidīja “*Skycop.com*” UAB prasību par kompensāciju tiem astoņiem pasažieriem, kuri savu galamērķi nerasniedza. Pirmās instances tiesas pamatojums bija tāds, ka Regulā Nr. 261/2004 nav konkrēti noteikts, ka pasažierim, kura lidojums ir aizkavējies, būtu tādas pašas tiesības uz šīs regulas 7. pantā paredzēto kompensāciju kā pasažierim, kura lidojums ir atcelts. Pirmās instances tiesa norādīja, ka, lai gan pasažiera tiesības saņemt kompensāciju lidojuma kavēšanās gadījumā ir atzītas Tiesas judikatūrā, it īpaši tās 2009. gada 19. novembra spriedumā *Sturgeon u.c.*, šī kompensācija ir maksājama ar nosacījumu, ka pasažieris savu galamērķi ir sasniedzis vismaz trīs stundas vēlāk, nekā bija plānots. Pirmās instances tiesa atzina, ka pasažieri, kuri pēc tam, kad viņi tikuši informēti par vismaz piecas stundas ilgu kavēšanos, nolēmja izmantot savas tiesības atteikties izmantot lidojumu un prasīt biļetes cenas atmaksu, nav pielīdzināmi pasažieriem, kuri pavadījuši ievērojami ilgu laiku, gaidot lidojumu, un kuri, izmantojot lidojumu, sasniedz savu galamērķi.
- 7 “*Skycop.com*” UAB šo pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzēja un lūdza atcelt pārsūdzēto spriedumu un pieņemt jaunu nolēmumu, ar ko tiktu apmierināta tās prasība, kā arī lūdza vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Pamatlietas dalībnieku galvenie argumenti

- 8 “*Skycop.com*” UAB apgalvo, ka pasažieris, kura lidojums ir aizkavējies par vairāk nekā piecām stundām un kuram šā lidojuma izmantošana vairs nav jēgpilna, ir pielīdzināms pasažierim, kam lidojums ir atcelts, un līdz ar to viņiem ir tiesības uz kompensāciju par izlietoto laiku, pat ja viņš savu galamērķi nav sasniedzis (jo nolēma neizmantot lidojumu turp).
- 9 *Ryanair DAC* apgalvo, ka pasažierim, kurš pēc lidojuma aizkavēšanās atsakās izmantot lidojumu un savu galamērķi nerasniedz, nav tiesību uz kompensāciju, jo

šādas tiesības nav nepārprotami paredzētas nedz Regulā Nr. 261/2004, nedz Tiesas judikatūrā.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma izklāsts

- 10 Iesniedzējtiesa uzskata, ka ir nepieciešams vērsties Tiesā ar šo lūgumu, jo atbildes uz prejudiciālajiem jautājumiem palīdzēs konstatēt, vai no Regulas Nr. 261/2004 normām izriet, ka attiecīgajiem pasažieriem, t. i., pasažieriem, kuru lidojums aizkavējās par vismaz piecām stundām (minētās regulas 6. panta 1. punkta iii) apakšpunkts) un kuri galu galā atteicās izmantot šo lidojumu (un nesasniedza savu galamērķi), ir tiesības ne tikai uz biļetes cenas atlīdzinājumu (tās 8. panta 1. punkta a) apakšpunkts), bet arī uz tās 7. pantā paredzēto kompensāciju – tāpat kā pasažieriem, kuri galu galā izmantoja šo lidojumu un sasniedza savu galamērķi.
- 11 Iesniedzējtiesa norāda, ka pamatlietā aplūkojamā situācija nav tieši minēta Regulā Nr. 261/2004 un ka arī Tiesas judikatūrā nav sniegti skaidrojumi par šo tematu (skat. spriedumus *Sturgeon* u.c. (C-402/07 un C-432/07), 31., 60. un 61. punkts, *Nelson* u.c. (C-581/10 un C-629/10), 34. un 40. punkts, *Folkerts* (C-11/11), 30., 32., 33., 36., 37. un 47. punkts, un *Germanwings* (C-452/13)).
- 12 Iesniedzējtiesa atgādina, ka gadījumos, par kuriem Tiesa ir lēmusi spriedumos *Sturgeon* u.c. (C-402/07 un C-432/07) un *Nelson* u.c. (C-581/10 un C-629/10), izlidošana gan arī bija aizkavējusies par vairāk nekā piecām stundām, tomēr pasažieri lidojumu izmantoja un savu galamērķi sasniedza. Ņemot vērā šo apstākli un to, ka pasažieri savu galamērķi sasniedza vismaz trīs stundas vēlāk, nekā bija plānots, Tiesa ir secinājusi, ka šiem pasažieriem ir tiesības uz Regulas Nr. 261/2004 7. pantā paredzēto kompensāciju – tāpat kā pasažieriem, kuru lidojums bija atcelts (minētās regulas 5. panta 1. punkta c) apakšpunkta iii) punkts). Spriedumos *Folkerts* (C-11/11) un *Germanwings* (C-452/13) ir norādīts, ka tiesības uz kompensāciju ir atkarīgas arī no tā, ka pasažieri savu galamērķi sasniedza vismaz trīs stundas vēlāk, nekā bija plānots.
- 13 Situācija pamatlietā ir atšķirīga, un rodas jautājums, vai tiesības uz Regulas Nr. 261/2004 7. pantā paredzēto kompensāciju pasažierim ir arī tad, ja viņa lidojums gan atbilst Regulas Nr. 261/2004 6. pantā noteiktajām kavēšanās robežlielumiem (šajā gadījumā lidojums aizkavējās par vairāk nekā piecām stundām), tomēr pasažieris ir atteicies izmantot šo ceļojumu un savu galamērķi vispār nav sasniedzis.